

Anm. til § 19: Indenrigsministeriet.

Forslag, og som før eller senere muligvis kunde udvide sin Virksomhed til ogsaa at omfatte den agronomiske Side.

Det væsentlige Led af Fællesudtalelsen var imidlertid Punkt 1, hvorved de af Vandhusholdningssekskabet paatænkte Statsforanstaltninger ogsaa vandt Tilslutning fra de andre sagkyndiges og interesseredes Side, hvorfor Sekskabet nu med saa megen mere Styrke skal tillade sig at fremsætte sine Forslag for Ministeriet og paakalde dettes Indflydelse til at faa disse Foranstaltninger iværksatte paa den bedst mulige Maade.

Disse Foranstaltninger kunne sammensættes som 2 Grupper af Arbejder, nemlig

1. Undersøgelser af Mosernes Afvandings- og Dyrkningsvilkaar og
2. Planteavlssforsøg.

Vi skulle omtale hver af disse Grupper for sig og stille Forslag om den Maade, hvorpaa disse Arbejder bør iværksættes.

1. Undersøgelser af Mosernes Afvandings- og Dyrkningsvilkaar.

Nødvendigheden af disse fremgaar af foranstaaende. En Afvanding af de Moser, der nu lide af skadeligt Vand, vil i og for sig, selv om der ikke nu gøres andet, senere bidrage i høj Grad til at modne Mosen og gøre den langt paalideligere og fordelagtig for en senere Opdyrkning, end hvis den vedblivende faar Lov til at ligge i vanddrucken Tilstand. Og en Undersøgelse af Dyrkningsvilkaarene vil dels stærke mod mange og kostbare Fejlsgrub, dels fremme og retlede det private Initiativ paa en solid og betryggende Maade.

For at kunne stille et nogenlunde paalideligt Forslag baade med Hensyn til det Omfang, hvori disse Undersøgelser bør foretages, og den Bekostning, det vil medføre, har Vandhusholdningssekskabet i Sommer ladet foretage 5 Undersøgelser af Moser i Landets forskellige Egne under Ledelse af Inspektør B. Zeilberg og Lektor T. M. Westermann. Undersøgelserne have hvert Sted omfattet et Areal af 100 à 200 Tdr. Land og ere udførte af Landinspektører i Hensyn til en af de nævnte Mænd udarbejdet Vejledning, ifølge hvilken der ønskes:

1. At Mosen helst skal være over 200 Tdr. Land, ikke under 100; den skal i sin nuværende Tilstand give en ringe Indtægt, men henligge under saadanne Forhold, at den maa forudsættes at være taknemlig for Kultur.
2. Hele det samliggende Moseareal og det undersøgte skal angives paa Generalstabens Maalebordsblade.
3. Højde over nærmeste Afløb skal angives; ligeledes Mulighed for Afvanding, og der skal gives en Anthyndning af det Terræn, som eventuelt skal gennemgraves for Afvandingen.
4. Oplysning om Ejendomsforholdene.
5. Bestemmelse af Tørvedybde paa de Arealer, hvor der ikke er over 8 Fod Tørve, og tillige af Undergrunden ved Tørvedybder under 2 Fod.
6. Moseens Fasthed, Formuldningsstilstand og eventuelt dens Vegetation beskrives, denne i hvert Fald i sine Hovedtræk.
7. Omegnens Karakter særlig med Hensyn til Udgang til Kalk, Kalkmærgel, Ler, leret Sand, fint eller grovt Sand.
8. Prøve af Mosejord og af disponibel Mineraljord udtages efter nærmere angivne Regler.
9. Den omtrentlige Transportafstand for det Materiale, der eventuelt vil kunne benyttes til Grundforbedring af Mosen.
10. Arbejds-, Afsetnings- og Kommunikationsforhold beskrives.

Disse Undersøgelser foretages i indebærende Sommer af følgende Mænd paa følgende Steder:

Hjørring Amt ved Landinspektør	Klarup, Hjørring,
Aalborg	— — — Bruun, Lærndrup,
Ribe	— — — Schouenborg, Hølsted,
Fyn	— — — Andersen, Odense,
Skjælland	— — — Mackeprang, Odense.